

**Minuta celei de-a V-a reuniuni a Comitetului de Monitorizare pentru POIM 2014 - 2020
din data de 16.10.2017 (reuniune extraordinară)**

Reuniunea extraordinară a CM POIM din data de 16 octombrie 2017 a avut loc în București, la sediul MDRAPFE din Bld. Ion Mihalache nr. 15-17.

Participanți: Membrii cu drept de vot și observatorii CM POIM, membrii cu drept de vot și observatorii ai SCS Mediu/ Transport, reprezentanți ai CE, JASPERS, BEI și BERD. Lista completă a participanților este atașată prezentei minute.

Scopul reuniunii: decizii cu privire la propunerea de modificare a POIM 2014-2020, și modificări la ale ROF CM POIM, examinarea progreselor în implementarea POIM, și previziuni de contractare pentru anul 2018.

Cea de-a cincea reuniune CM POIM a fost deschisă de dna. Mihaela Toader, Secretar de Stat, care a dorit să mulțumească membrilor și invitaților pentru participarea la reuniunea extraordinară a CM POIM și a menționat, pe scurt, progresele înregistrate de la ultima reuniune a CM POIM, respectiv:

- A fost acreditat sistemul de management și control pentru POIM de către Autoritatea de Audit,
- Au fost transmise primele declarații de cheltuieli către ACP și CE, fiind deja rambursată suma de 309 mil. euro de către CE,
- Până la data de 30 septembrie 2017 la nivelul AM POIM au fost depuse 203 de proiecte, cu o valoare aproximativă de cca. 4,3 mld. Euro (35 % din alocarea eligibilă), din care au fost contractate 127 proiecte cu o valoare totală eligibilă de 3,06 miliarde euro, cu o contribuție UE de aprox. 2,43 miliarde euro (26 % din alocarea eligibilă),
- Ultimele luni au adus o serie de schimbări mulțumitoare dar nu suficiente din perspectiva anilor 2018 și 2019, astfel că lipsa pregătirii unor proiecte noi care să genereze cheltuieli, transferă greutatea de la AM POIM la beneficiari. În acest context, este importantă accelerarea ritmului de pregătire și implementare a proiectelor la nivelul beneficiarilor, deoarece în lipsa unor lucrări efective nu se vor genera cheltuieli care să fie decontate de AM POIM,
- La finalul celui de-al patrulea an de implementare putem aprecia că și alte state membre au avut probleme, mai ales în perioada 2014-2015 în ceea ce privește negocierile pentru perioada curentă de programare, precum și pentru închiderea PO din perioada 2007-2013,
- Experiența anterioară a relevat o slabă pregătire a portofoliului de proiecte pentru perioada de programare 2007-2013, prin urmare este necesar ca beneficiarii să înceapă pregătirea portofoliului de proiecte noi pentru perioada post 2020.

Reprezentantul CE, dna. Loredana von Butler a dorit să mulțumească pentru invitația la reuniunea CM POIM și a menționat faptul că DG Regio din cadrul Comisiei Europene apreciază angajamentele și progresele făcute de AM POIM în ceea ce privește implementarea POIM 2014-2020. De asemenea, reprezentantul CE a atras atenția asupra faptului că în anul 2018 există un risc real de dezangajare a unor sume, fiind necesare măsuri, fie de realocare între fonduri sau între PO, fie alte soluții la nivelul beneficiarilor ca de exemplu: simplificare proceduri, asistență în pregătirea proiectelor, etc.

Dl. Cătălin Gheran, director general DG PEIM, în calitate de șef al AM POIM, a prezentat agenda reuniunii extraordinare a CM POIM, menționând faptul că există cvorum pentru luarea deciziilor, iar observațiile transmise de WWF au fost preluate în propunerea de modificarea a ROF.

Potrivit agendei, au fost discuții și decizii cu privire la:

1. Propunerea de modificare a Regulamentului de organizare și funcționare POIM,
2. Stadiul implementării POIM - progrese înregistrate de la cea de-a IV-a reuniune a CM POIM,
3. Propunerea de modificare a Programului Operațional Infrastructură Mare,
4. Concluzii

1. Propunerea de modificare a Regulamentului de organizare și funcționare POIM

Referitor la propunerea de modificare a ROF, această vizează art. 7, paragraful 15, prin introducerea unui nou punct:

b) "Reuniunile extraordinare ale CM se pot organiza fără a fi necesară organizarea prealabilă a sub-comitetelor sectoriale. În funcție de agenda reuniunii extraordinare, Președintele CM poate propune participarea membrilor sub-comitetelor sectoriale implicate în problematica dezbătută la reuniunea CM și consultarea acestora în cadrul reuniunii".

Propunerea de modificarea a ROF a fost supusă votului membrilor CM POIM, fiind aprobată cu unanimitate de voturi de către membrii prezenți.

2. Stadiul implementării POIM - progrese înregistrate de la cea de-a IV-a reuniune a Comitetului de Monitorizare POIM

În continuare, dl. Cătălin Gheran a prezentat stadiul implementării POIM pe axe prioritare, pe baza materialului transmis membrilor CM și SCS. Astfel, a fost evidențiat faptul că la sfârșitul lunii septembrie 2017 plățile către beneficiarii POIM au fost de 2,6 mld lei, valoarea declarațiilor de cheltuieli transmise către ACP de 2,4 mld. lei, iar cheltuielile certificate de ACP și transmise la CE de 1,98 mld lei, ceea ce reprezintă o rată de absorbție de aproximativ 35% din valoarea POIM alocarea UE. De asemenea, a doua declarație de cheltuieli a fost transmisă la ACP, aceasta fiind în curs de verificare.

În ceea ce privește dezangajarea sumelor alocate prin POIM, la sfârșitul anului 2018 nu există risc de dezangajare pe FC, iar la nivelul FEDR este posibil să atingem ținta, dar pentru a fi sigur de aceasta trebuie să existe o realocare a unor proiecte din FEDR pe FC.

În ceea ce privește stadiul pregătirii proiectelor majore din POIM, în sectorul de mediu sunt 10 proiecte de apă care au un risc de neîncadrare în perioada de programare 2014-2020, iar proiectul

pentru eroziune costieră, faza a- II-a, în valoare de 240 mil. euro se află în revizuire la beneficiar (ANAR), procedura de evaluare a impactului de mediu este finalizată, iar licitația este în desfășurare.

Proiectul Multi-risc II (beneficiar IGSU) se află în faza de pregătire a caietului de sarcini pentru achiziționarea consultantului care va elabora studiul de fezabilitate.

În sectorul transporturi sunt contractate aproape toate proiectele fazate, pentru două dintre proiecte se așteaptă aplicațiile complete de la beneficiari până la sfârșitul anului 2017: Autostrada Sebeș - Turda și Autostrada Câmpia Turzii - Ogra - TG Mureș. Pentru proiectul de reabilitare cale ferată Radna - Simeria se lucrează la finalizarea aplicației cu sprijin din partea BEI. Prin aprobarea celor trei proiecte se vor genera declarații de cheltuieli în valoare de 300 mil. euro.

În ceea ce privește estimarea plăților pentru proiectele finanțate din FEDER, aceasta este sub ținta asumată și din acest considerent pentru evitarea riscului de dezangajare proiectele cu impact vor fi mutate de la FEDER la FC.

În ceea ce privește condiționalitățile ex-ante a fost prezentat stadiul realizărilor:

- ✓ s-au semnat contractele de performanță între MT și CNAIR/CFR SA,
- ✓ proiectul contractului național a fost finalizat și va fi pus în consultare publică pe site-ul ANAP,
- ✓ în sectorul deșeurilor condiționalitatea nu este îndeplinită, Ministerul Mediului urmând să finalizeze și să aprobe PNGD până la sfârșitul lunii noiembrie 2017, inclusiv instrumentele economice asumate cu CE,
- ✓ condiționalitatea privind instruirea beneficiarilor POIM este realizată cu sprijin BEI prin acordul de servicii.

În data de 8 august 2017 a fost transmisă documentația de desemnarea a AM POIM la CE, iar în perioada 2-13 octombrie 2017 a avut loc misiunea de audit a Comisiei Europene cu privire la conformitatea autorității de management și a autorității de certificare cu criteriile stabilite prin anexa XIII la Regulamentul (UE) nr. 1303/2013.

Intervențiile membrilor CM POIM pe subiectele prezentate:

PRO INFRASTRUCTURA - S-au solicitat explicații cu privire la ținta de 5,75 mld. lei pentru anul 2017

Răspunsul AM POIM /OIT - din cele 5,75 mld lei trebuie scăzute plățile până la aceasta dată. Ținta rămasă de 3 mld. lei, din care 2,8 mld. lei plăți asumate de MT pentru proiectele de transport, restul fiind plăți pentru proiectele de mediu.

GEOEXCHANGE - a menționat faptul că în sectorul energie nu sunt în pregătire proiecte majore

Răspunsul AM POIM- pentru sectorul energie nu sunt prevăzute modificări ale programului. Toate apelurile pentru proiectele pe energie sunt deschise dar interesul beneficiarilor este scăzut. Vor exista și unele modificări ale ghidurilor după aprobarea schemelor de ajutor de stat.

De asemenea, Transgaz și Transelectrica au proiecte în pregătire dar sunt întârziate față de planificare. Proiectul privind termoficarea în București este în faza de elaborare a SF cu sprijin JASPERS.

Societatea Academică Română (SAR) - a solicitat explicații privind autoritățile urbane conform art. 7 din Reg. 1303/2013

Răspunsul AM POIM - Art. 7 din Reg. 1303/2013 obligă SM să aloce 5% pentru dezvoltarea urbană. Autoritățile urbane sunt definite ca Organisme Intermediare de rang II, fiind implicate în selecția la nivel local a proiectelor strategice pe baza strategiei de dezvoltare regională.

ARIC - a subliniat importanța accelerării pregătirii proiectelor și aplicarea lecțiilor învățate, exemplificând cu situația proiectelor de infrastructură rutieră, ex. Autostrada Sibiu-Pitești (3 mld. euro) care deși a fost lansată în licitație în noiembrie 2016 nici în prezent nu este atribuită. În concluzie, slaba pregătire a proiectelor generează întâzieri în procesul de atribuire a lucrărilor. În cazul în care un proiect de dimensiunea autostrăzii Sibiu-Pitești nu se atribuie este necesar ca la nivelul MT să existe alte proiecte pregătite care să primească finanțare prin POIM.

Răspunsul AM POIM - au fost luate măsuri concrete pentru implementare la nivelul AM POIM și OIT, respectiv semnarea contractelor de performanță, stabilirea priorităților din lista de proiecte cu sprijinul JASPERS, instruirea beneficiarilor POIM în special în pregătirea proiectelor. De asemenea, la nivelul OIT se află în pregătire mai multe proiecte care însumează o valoare de patru ori mai mare decât alocarea din POIM.

3. Propunerea de modificare a Programului Operațional Infrastructură Mare

Dl. Cătălin Gheran a prezentat propunerea de modificare a POIM, care constă în:

1. realocarea sumei de 200.000.000 euro de la POIM la POR și POAT, prin diminuarea sumei alocate AP 2- POIM (din FEDR), pentru finanțarea anumitor axe prioritare cu impact direct în performanțele acestor programe, astfel:
  - pentru POR, 110.000.000 euro pentru AP 2 - îmbunătățirea competitivității IMM-urilor și 50.000.000 euro pentru AP 12 - Asistență tehnică
  - pentru POAT, 40.000.000 euro pentru AP 3 - Creșterea eficienței resurselor umane implicate în sistemul de coordonare, gestionare și control al FESI în România.
2. încadrarea proiectului *Fazarea autostrăzii Sebeș - Turda* în AP 2 POIM (FEDR), finanțat inițial din FC, pentru evitarea dezangajării alocării FEDR la sfârșitul anului 2018.
3. Completarea indicatorilor aferenți OS 2.4 - *Creșterea volumului de mărfuri tranzitate prin terminale intermodale și porturi*, prin introducerea indicatorului de rezultat *Mărfuri transportate pe căi navigabile interioare* pentru măsurarea impactului investițiilor aferente OS 2.4.

Șeful AM POIM a menționat că modificările propuse nu necesită revizuirea acordului de mediu pentru POIM. Aceste modificări au fost discutate informal și agreeate cu CE.

De asemenea, s-a solicitat membrilor CM POIM mandatarea AM POIM în cadrul negocierilor cu CE pentru eventuale corectări/ajustări ale programului din punct de vedere procedural. Toate modificările vor fi aduse la cunoștința membrilor CM POIM.

După prezentarea modificărilor POIM, membrii CM au avut următoarele intervenții:

GEOEXCHANGE - a ridicat problema închiderii apelului 3.1.B din POR pentru eficiența energetică a clădirilor, deși, potrivit reglementărilor în vigoare, clădirile ce aparțin autorităților publice trebuie să aibă consum de energie zero din resurse neregenerabile. S-a solicitat redeschiderea apelului de proiecte în vederea atingerii obiectivelor reglementate prin legea eficienței energetice.

Răspunsul AM POIM - având în vedere faptul că rata de contractare este de 165%, după evaluarea proiectelor depuse până în prezent se va analiza posibilitatea redeschiderii apelului de proiecte. În perioada următoare va fi deschis apelul de proiecte pentru București - Ilfov, însă până la acest moment sunt depuse doar 3 proiecte pe sectorul de energie, prin urmare se poate face o evaluare a relocării funcției de situație.

SAR - a subliniat necesitatea unor măsuri în domeniul siturilor contaminate, având în vedere faptul că în perioada 2007 - 2013 au fost depuse foarte puține proiecte.

Răspunsul AM POIM - AM POIM și MM vor iniția o analiză detaliată a situației juridice a siturilor contaminate în vederea identificării acelor care sunt eligibile pentru finanțare din POIM. Nu se va renunța la aceste proiecte dar trebuie avute în vedere aspectul ajutorului de stat pentru situațiile în care situația juridică a acestor situri este clară, precum și respectarea principiului poluatorul plătește.

Propunerea de modificare a POIM au fost supusă votului membrilor CM POIM, modificarea fiind aprobată cu majoritate de voturi de către membrii prezenți și o abținere a reprezentantului OIT. De asemenea, a fost aprobată în unanimitate propunerea de mandatare a AM POIM pentru corectări / ajustări, din punct de vedere procedural, în cadrul negocierilor cu CE, ulterior toate modificările fiind aduse la cunoștința membrilor CM POIM.

4. Concluzii

În încheierea reuniunii extraordinare membrii CM POIM au subliniat încă o dată importanța pregătirii proiectelor pentru a fi eligibile la finanțare din POIM, utilizarea eficientă a alocării fondurilor, precum și o mai atentă prioritizare a proiectelor. S-a propus ca aceste aspecte să fie discutate și urmărite, într-un mod mult mai eficient, în cadrul grupurilor de lucru pentru transport.

S-a menționat faptul că grupurile de lucru pe naval și pe deșeuri nu funcționează, aspectele specifice acestor grupuri fiind în fapt discutate în cadrul sub-comitetelor sectoriale.

Analiza investiției trebuie abordată la fel indiferent de sursa de finanțare, fonduri nerambursabile sau fonduri naționale.

Dl. Cătălin Gheran a prezentat concluziile reuniunii:

- ✓ A fost aprobată cu unanimitate de voturi de către membrii prezenți propunerea de modificare a ROF,
- ✓ A fost aprobată cu majoritate de voturi propunerea de modificare a POIM și în unanimitate de voturi propunerea de mandatare a AM POIM pentru corectări / ajustări, din punct de vedere procedural, în cadrul negocierilor cu CE.
- ✓ În perioada 22-24 noiembrie a.c. vor avea loc reuniunile sub-comitetelor sectoriale și pe 28 noiembrie a.c. cea de-a VI-a reuniune a CM POIM. În cadrul reuniunilor sub-comitetelor vor fi discutate și aspectele privind grupurile de lucru pe naval și pe deșeuri.
- ✓ Timpul alocat consultărilor publice pentru contractele naționale trebuie stabilit având în vedere condițiile CE pentru condiționalitățile ex-ante.
- ✓ Riscul de dezangajare în anul 2018 poate fi evitat prin realocare unor proiecte din FC în FEDR și promovarea unor proiecte noi de investiții cel mai târziu în anul 2019.

Reprezentantul CE a concluzionat că pentru o perioadă de programare de 7 ani, respectiv 10 ani de implementare o reevaluare a programului și o realocare a sumelor este normală, ținând cont și de prioritățile de investiții stabilite în Acordul de Parteneriat, iar CE urmărește îndeplinirea acestora. De asemenea, trebuie continuat procesul de simplificare în implementare în vederea atingerii țintelor asumate prin program.

Secretariat Permanent CM POIM